

nu tot de hemel

FOTO PETER DELARUE/EPA

Politieke onrust

Ethiopië kent een roerig politiek verleden. Het land is sinds 1991 een democratische en federatieve staat. De premier, op dit moment Hailemariam Desalegn, wordt geleverd door de grootste partij in het parlement; dat is al jarenlang het Ethiopisch Volksrevolutionair Democratisch Front (EPRDF).

De partij, een coalitie van revolutionaire bewegingen, wist in 1991 dictator Mengistu Haile Mariam te verdrijven. Het land werd vervolgens twee decennia onder een strak regime geleid door premier Meles Zenawi, totdat hij overleed in 2012. Onder zijn bewind stabiliseerde de politieke en economische situatie in Ethiopië. De premier onderhield tevens goede banden met Amerika, maar zijn reputatie leed schade na beschuldiging van fraude bij de verkiezingen in 2005.

Oppositiepartijen kregen toen, voor het eerst sinds de invoering van de democratie, de kans mee te doen aan verkiezingen. Zenawi's EPRDF leed een nederlaag; de premier verklaarde de uitslag daarom ongeldig. Daarop ging de oppositie massaal de straat op, waarbij zeker tweehonderd mensen werden gedood. Velen vluchtten het land uit. Overgebleven oppositieleden richtten de UDJ op, op dit moment de belangrijkste oppositiepartij. De partij verkeert in zwaar weer, de meeste prominenten zitten vast op beschuldiging van corruptie.

Het is waarschijnlijk dat de EPRDF bij de verkiezingen op 24 mei wederom zal zegevieren. In de voorbije maanden heeft de oppositie meerdere malen geprotesteerd tegen onderdrukking en intimidatie door de overheid.

Premier Desalegn, vicepremier en bondgenoot van Zenawi, beloofde bij zijn aantreden in 2012 verbetering. Hij zei samen te willen werken met mensenrechtenorganisaties, de Ethiopische kiesraad en oppositiepartijen. Daar is volgens de oppositie niet veel van terechtgekomen.

Nederlands microkrediet voor kansarme vrouwen

Vrouwen behoren in Ethiopië tot een relatief kansarme bevolkingsgroep. Niet zelden raken ze jong en ongewenst zwanger, waarna de verwekker de benen neemt. Met een microkrediet van de Nederlandse stichting TTAF krijgt hun leven alsnog perspectief.

Mannen zijn hier veel belangrijker dan vrouwen, bevestigt Meseret Baye op de achterbank van een bus die onderweg is van Awassa naar Yirga Alem, veertig kilometer naar het zuiden. De intelligente 31-jarige Ethiopische is accountant, heeft kort gestyled haar en draagt westerse kleding.

De ongelijkheid tussen mannen en vrouwen in haar land vindt ze 'niet goed', zegt ze, maar ze doet wat ze kan om die cultuur te veranderen. "Ik wil dat vrouwen en mannen gelijk rechten krijgen, net als in jullie land."

Samen met Kees Vlot van de stichting TTAF bezoekt ze vandaag een aantal vrouwen die wel een financieel steuntje kunnen gebruiken. De stichting voorziet in een renteloos

microkrediet, Meseret scout de vrouwen die wat haar betreft dat geld verdienen. Van de financiering – per persoon zo'n vijfhonderd tot achthonderd euro – beginnen vrouwen een winkeltje of breiden ze hun buurtsupertje uit tot restaurant. Vlot: "Na twee jaar moet de helft van de lening worden terugbetaald, de andere helft mogen ze houden. Dit jaar moeten zestig van deze projecten gaan draaien."

Na uren gehobbel en gestuiter parkeert chauffeur Jacob de bus bij een grote hoop puin. "We zijn er," zegt Meseret en ze springt de bus al uit. Via een wankel bruggetje over een reengoot langs de weg verschaft ze zich toegang tot een donker vertrek, waarvan de deur nog net niet uit het kozijn valt. Binnen zit Yewubdar Tsadila, 35 jaar oud en moeder van twee kinderen. Ze wil haar winkel uitbreiden, geeft ze aan. "Ik heb ongeveer vierhonderd euro nodig, zodat ik meer voorraad kan inkopen."

De 45-jarige Gebeyanem Kassaye, een paar straten verderop, kampt met een ander probleem. Haar man is recentelijk z'n hand kwijtgeraakt

bij een ongeluk en kan nu niet meer werken. Hun drie kinderen moeten alleen wel te eten krijgen. Op de planken in haar winkeltje staan flessen water en verder zijn er zeep, koffie, linzen, zout en een paar rollen toiletpapier. "Ik ben hier elke dag tot tien uur 's avonds en de kinderen helpen mee als ze thuiskomen uit school. Maar we verdienen niet genoeg, omdat er te weinig geld is om een voorraad op te bouwen."

Azelem (38), ongetrouwd en moeder van een dochter, verkoopt fast-food, kopjes koffie, brood, frisdrank en melk. Anderhalf jaar geleden begon ze haar winkel met een microkrediet van TTAF en sindsdien is haar inkomen verdubbeld tot 50 birr per dag, omgerekend ongeveer twee euro. Van de winst kocht ze een koelkast en spaarde ze wat geld, waarvan een deel bestemd is voor het aflossen van de lening.

"We leren de dames dat ze een bankrekening moeten openen waarop ze hun spaargeld kunnen storten," zegt Vlot. "Dat is veel veiliger dan alles met contant geld te betalen, zoals hier gebruikelijk is."

City Sports

Mockba

Ik wipte even langs het kantoor van zoon Tom (26) op het Rode Oktober-complex, hartje Moskou. Vroeger was dit een befaamde chocoladefabriek, nu de broedplaats voor start-ups en mediabedrijfjes. Vanuit Toms kamertje kijk je uit op de torens van het Kremlin, die deze ochtend in de zon schitterden.

"Wat is dit toch een geweldige stad," zei Tom enthousiast. Lang heb ik getwijfeld of mijn vrouw Ellen en ik er goed aan deden in Rusland te blijven en zo onze kinderen op het spoor zetten van een toekomst in Rusland. Daarom hebben we ze ook in het buitenland laten studeren, zodat ze in elk geval zelf de keus konden maken. Maar voor Tom (en ik denk ook de andere twee) was de keus allang gemaakt: terug naar Rusland. Tom is gek van voetbal, en van die passie heeft hij nu zijn beroep gemaakt.

Het begon met voetbalkampen voor Russische kinderen. Inmiddels heeft hij zijn activiteiten uitgebreid naar het bouwen en managen van voetbalvelden. Er is namelijk een schreeuwend tekort aan sportfaciliteiten in Moskou – zeker voor recreatiesport.

Je aanmelden bij een lokale club om voor je plezier te voetballen gaat zomaar niet. Daar zagen Tom en zijn vriend een gat in de markt. Ze begonnen hun bedrijfje City Sports.

In het door projectontwikkelaars volgebouwde Moskou is amper plek voor sportvelden, maar Tom ontdekte dat veel scholen en instituten nog velden

Voetballen met je vrienden is een perfect alternatief

hebben uit de Sovjettijd. Geld voor onderhoud is er niet, dus liggen die er troosteloos bij. "Als wij daar een kunstgrasveld aanleggen en in ruil geen huur hoeven te betalen, kunnen we de velden na schooltijd commercieel exploiteren," bedacht Tom.

Een businessmodel was geboren. Intussen heeft City Sports zes velden, twee in aanbouw, en stromen de aanbiddingen uit heel Rusland binnen. "Het kost ruim een jaar om de investering van een veld terug te verdienen," zegt Tom. "Het kunstgras, dat we uit Nederland importeren, is onze grootste kostenpost."

De huidige crisis speelt Tom alleen maar in de kaart. "Russen reizen minder naar het buitenland, maar ze willen natuurlijk wel iets doen. Dan is voetballen met je vrienden een perfect alternatief."

City Sports, dat ook een website exploiteert waarop je alle sportvelden in Moskou digitaal kunt boeken, heeft inmiddels zo'n twintig jonge mensen in dienst. "Het is hier heus niet alleen *gloom and doom*," zegt Tom, "Rusland blijft een land van ongekende kansen."

DERK SAUER